

**OB MESECU BOJA
PROTI ALKOHOLIZMU**

**To in ono
o alkoholizmu**

Danes je o alkoholizmu težko napisati kaj novega saj kaže, da je že vse znano, dorečeno in da so časi, ko je družba alkoholika istovetila s propadlim, asocialnim in nevarnim brezdelnežem, za vselej minili. Nimam namena postreči s šokantnimi podatki o številu alkoholikov, ki mimogrede povedano, vztrajno raste, niti o količinah popitega alkohola ali o veliki izgubi delovnih dni, ker nas o tem priložnostno seznanjajo sredstva javnega obveščanja. Njihova zasluga je, da so ljudje sedaj bolj osveščeni, da vedo o tem vedno več, predvsem pa to, da je alkoholizem huda, dolgotrajna bolezen. Prav o tem bi vam želel napisati nekaj vrstic.

»Družabno« pitje – začetek alkoholizma

Verjetno se vsak človek, ki pretirano pije, prej ali slej vpraša, če je njegovo pitje še v mejah, ki jih družba smatra za normalne, ali pa je morda že »pravi« alkoholik. Žal si sam ne more na to odgovoriti. To pa zato, ker je vsak pivec do svoje razvade nekritičen. Vsak alkoholik je bil v začetku zmeren pivec, le da je iz določenih vzrokov, ki še danes niso povsem znani, postal od alkohola odvisen in so se sčasoma pri njem pojavile značilne psihične in fizične spremembe, ki nezdavljene vodijo v popolno uničenje samega sebe. Po drugi strani pa je narava bolezni taka, da poteka počasi, dolga leta, da so vedenjske motnje in telesno propadanje že zdavnaj znani okolici, medtem ko jih bolnik ne zazna ali pa je do njih, kot smo že dejali, povsem nekritičen in brezbrizen. Zdravniki, ki se ukvarjajo z alkoholizmom, dobro vedo, kako nevarno je ravno »družabno« pitje, navidezno nedolžno, v resnici pa nemalokrat začetek trpljenja in samouničevanja. Ker alkoholik sam ni več sposoben realno oceniti položaja, je njegova okolica (družina, sodelavci, družba) tista, ki mora zanj poskrbeti in ga motivirati za zdravljenje, navzlic njegovemu odporu in manipulacijam, ki so vselej prisotne.

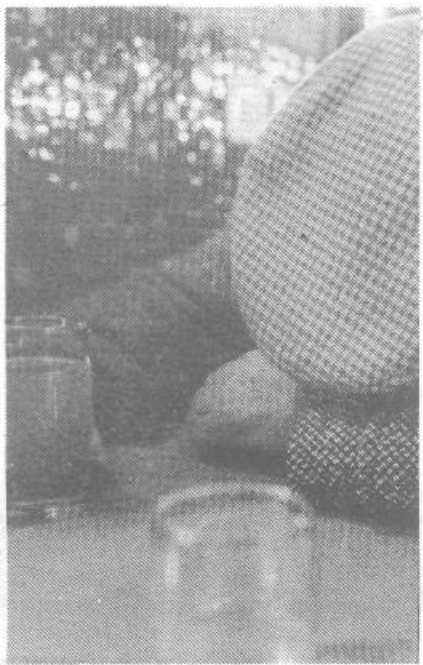
Kaj se z alkoholikom pravzaprav dogaja? Sčasoma se pri njem razvijajo znaki, značilni za to bolezen. Gre za številne duševne in telesne spremembe. Njihovo postopno napredovanje lahko ustavi le popolna abstinenca. Zanimivo je, kako alkoholik svojih težav nikakor noče, a tudi ne more povezati s pitjem. K temu vsekakor pripomore zgodnja okvara zaradi propadanja možganskih celic, ki se ne morejo za razliko od drugih telesnih celic več obnoviti. Okvare živčevja se kažejo v začetni fazi bolezni s tresenjem rok, bolečinami in mravljinčavostjo v nogah, z oslABLJENO močjo mišic v nogah, kar alkoholiki skoraj praviloma ocenijo kot revmo! Resni znaki okvare možgan so alkoholna božjast, razne psihoze in delirantna stanja. Najbolj znana je pri alkoholikih okvara jeter, ki privede do ciroze in se konča s smrtjo. Alkohol zastuplja tudi srčno mišico, to pokažejo naslednje težave: bolečina, neredno bitje srca, težka sapa, suh kašelj, zatekanje nog itd. Alkoholiki pogosto obolevajo za vnetjem trebušne slinavke, želodčne sluznice in za motnjami ledvične funkcije. Vsa ta pisana paleta bolezenskih znakov – vseh sploh nismo omenili, alkoholika kaj malo vznemirja. Zamalo se mu zdi, če mu kdo očita, da preveč pije in da so njegove težave posledica pitja.

Najprej šale potem prepiri

Se bolj očitne kot telesne so duševne okvare, ki sčasoma spremenijo pivca v človeško razvalino. Če je v začetni fazi bolezni alkoholik še ugajal s svojo veselostjo, smilom za šale in predvsem zaradi plačevanja pijače, se v družini že krhajo medsebojni odnosi, saj alkohol človeka posurovlja, da postane sčasoma bolezensko brutalen in agresiven. Za družino mu ni več mar in kaj kmalu so na vrsti prepiri in pretepi. Postopno se njegov interesni krog zožuje, začinja zanemarjati službo, izostaja od dela in postaja vse bolj medel in otopel. Od te otopelosti pa do končnega razsula intelekta in bebovosti ni več tako daleč. V hudih duševnih stiskah si marsikateri alkoholik vzame tudi življenje.

Skupinsko zdravljenje

Za konec še nekaj besed o zdravljenju. Sedaj že vemo, da je alkoholika potrebno za zdravljenje motivirati, kar je naloga svetocev in sodelavcev. V specializiranih ustanovah in ambulantah je danes skoraj po vsem svetu in tudi pri nas v rabi kom-

pleksna socialno medicinska skupinska obravnava alkoholikov, ki je tudi objektivno najuspešnejša. Pri zdravljenju sodeluje več strokovnjakov različnih področij (zdravnik, sociolog, medicinska sestra, psiholog itd.). Aktivno sodeluje tudi bolnikova družina, ki potrebuje skoraj vedno socialno, zdravstveno ter pravno pomoč. Urediti moramo še bolnikovo okolje, zlasti delovno. Uspešna rehabilitacija zdravljenega alkoholika se nato nadaljuje v Klubih zdravljenih alkoholikov, ki jih je v Sloveniji kar lepo število. To so v bistvu avtopsihoterapevtske skupine, v katerih bivši alkoholiki med novimi prijatelji in ob pomoči zdravstvenih delavcev črpajo moč za trajno abstinenco in trezno reševanje življenjskih problemov.

Alkoholizem je, kot smo spoznali, bolezen, ki posamezniku in družbi povzroča ogromno škodo zlasti v ekonomskem, zdravstvenem in socialnem pogledu. Izgubljena življenja, propadle eksistence, razpadle družine, nepreskrbljeni otroci, uničevanje materialnih, moralnih in kulturnih vrednot, so samo nekateri vidiki tega pomembnega problema, do katerega ne bi smeli biti brezbrizni v nedogled.

DR. VALTER KOSER
ZDRAVSTVENI DOM
LJUBLJANA

**USPOSABLJANJE IN ZAPOSLOVANJE
INVALIDNIH OSEB**

**Nekatere OZD so
se že prebudile**

Popis invalidnih oseb, ki ga je opravilo socialno skrbstvo in število obravnav ter predlogov za obravnave na strokovni komisiji kažejo, da je v naši občini več kot polovica vseh invalidov, ki živijo v Ljubljani.

To dejstvo nas tudi zavezuje, da moramo v naši občini storiti zanje več kot drugod. Več predvsem pri usposabljanju in zaposlovanju invalidnih oseb. Žal pa podatki kažejo, da v delovnih organizacijah ni dovolj posluha za razreševanje tega vprašanja. Le tri OZD so se vključile v usposabljanje in zaposlovanje teh oseb, pri teh pa moramo izpostaviti Utensilijo, ki se je ob Iliriji-Vedrog in Hoji najbolj vključila v kvalitetno usposabljanje invalidnih oseb. Pravzaprav je edina, ki je pripravljena prvzeti to težko obremenitev in tudi odgovornost.

Prepričani smo, da pogoji za invalide, ki se lahko vključijo v delovni proces niso le v Utensiliji, verjetno so v marsikateri organizaciji še boljši. Zakaj torej tak mečehovski odnos ostalih?

V trenutku, ko razpravljamo o socialnem položaju delovnega človeka, o njegovih delovnih in življenjskih pogojih, ko se pripravljamo na 3. konferenco ZSS na temo socialna politika, tega vidika vsekakor ne bi smeli izpustiti. Razprave so v delovnih organizacijah tekle na vse smeri, k človeku, ki ima zmanjšane delovne sposobnosti pa ne. Kje so vzroki? Smo kot

člani samoupravnih organov, kot člani družbenopolitičnih organizacij v OZD enostavno pozabili na invalide, ali pa smo preveč zaverovani le vase in nam je prav malo mar drugih? V Mercatorju je beseda že nanasla na to področje, v Slovenijales TOZD Žičnica pa bodo posebno sejo namenili izključno problemu zaposlovanja invalidov. Nekateri so se torej že prebudili, pa drugi?

Žal pa so razprave preozke, dlje od razmišljanj, katera obstoječa delovna mesta so primerna za invalide, niso posegle. Pogovarjati pa bi se morali o možnostih prirejanja določenih delovnih nalog, ki bi bile v procesu dela prav tako ekonomsko upravičene. Črke v zakonu namreč invalidom še ne pomenijo realne možnosti zaposlitve oziroma ustreznega usposabljanja. Poleg OZD pa bi morale svojo aktivnost povečati tudi strokovne službe pri SIS za zaposlovanje, ki imajo v ta namen usposobljene kadre in katerih dolžnost je, da v takšnih vprašanjih sodelujejo in pomagajo združenemu delu.

Seveda pa invalidnosti ne smemo obravnavati le s tega stališča. Veliko več moramo narediti, ne le razpravljati, da do invalidnosti ne bi prihajalo, več moramo torej pozornosti posvečati varstvu pri delu, usposobljenosti ravnarja z delovnimi sredstvi, s stroji.

N. L. Č.

**Obisk
Hiše
cvetja**

Dne 16. 10. 1981 ob 7. uri nas je 54 članov Društva upokojencev Vič polejelo iz Brnikov proti Beogradu z letalom DC-9. Ob 8. uri smo se že vsedli v avtobus in se pod vodstvom odpeležali na ogled Beograda, mimo zgodovinskih zgradb, spomenikov, Novega Beograda, in stadiona na Kalemegdan.

Malo pred 10. uro smo že mirno in tiho stopali proti Hiši cvetja in za trenutek počakali ob izmeni častne straže. Nato smo nemo zrlji na marmornato ploščo z napisom JOSIP BROZ TITO 1892-1980 in obdano z izbrano lepim

svežim nasadom cvetja. Huda bolečina in globoka žalost nas je pretresla ob grenki resnici, da tu počiva največji sin Jugoslavije. Z žalostjo v srcu smo počastili spomin neomajnega borca za mir.

V bližini Hiše cvetja smo si v muzeju »25. maj« ogledali razstavljeni odlikovanja, šafetne palice, zbirke orožja, filatelistične zbirke Josipa Broza Tita in daril, ki so mu jih ljudje iz vsega sveta podarili.

Nadaljevali smo pot na Avalo, 511 m visoko goro v Šumadiji 13 km južno od Beograda z nacionalnim parkom. Na Avali je mavzolej Neznane junaka, delo kiparja Meštroviča. Mimogrede smo videli spomenik ruski delegaciji, ponesrečeni z letalom.

Prenočili smo v hotelu Pokajnica oddaljen 5 km od Velike Plane na 90 km sedanje avtoceste Beograd-Niš.

Naslednjega dne smo potovali po Šumadiji, pokrajini v severni Srbiji. Svet je tu nižinski in gričevnat ter zelo rodovit. Posebno je razvito pridelovanje koruze, sadjarstvo (slive) in svinjereja.

Pot nas je nato privedla v Topolo, mesto v Srbiji kjer je živel Karadjordje Petrovič, vodja prve srbske vstaje in ustanovitelj dinastije Karadjordjevičev. Tu so kot rečeno, vsa ona zgodovinska mesta, ki čuvajo spomin na hrabra in velika dela Karadjordja in njegovega naroda v vstajah za osvoboditev od Turkov.

Dalj časa smo potrebovali na vrhu Oplenca kjer je cerkev Sv. Djordja, mavzolej Karadjordjevičev z 39 grobnicami in to 15 grobnic umrlih članov iz dinastije Karadjordjevičev.

Še nekaj kilometrov vožnje z avtobusom in že smo na železniški postaji ob 15. uri vstopili v poslovni vlak, ki nas je popeljal v Ljubljano ob 22.10.

Po Šumadiji nas je varno vozil prijeten mlad šofer, Sašo, vsi izletniki pa smo bili zaupani varstvu vodiča mladega Samota, ki je bil na slehernem koraku silno pozoren do posameznika in imel ob vsaki priliki za vsakogar toplo besedo. S svojo razgledanostjo nas je vseskozi seznanjal o vseh zgodovinskih in drugih zanimivostih tega izleta.

Organizacija izleta in vodstvo je bilo odlično, prehrana dobro pripravljena.

DANICA JAPELJ

Obvestilo

Nekateri člani Društva upokojencev Ljubljana Vič so v zaostanku s poravnavo letne članarine. Zato jih naprošamo, da to poravnajo med uradnimi urami v društveni pisarni.

Še posebej pa opozarjamo obveznike za plačilo prispevka za posmrtnino, ker ta zapade, če prispevek ni plačan za tekoče leto.

Društvo upokojencev Vič

Si že član Društva upokojencev Vič?

– Ja sem. Članarine pa še nisem plačal. Joj, kako čas beži!

RDEČI KRIŽ

**V akcijo
za papir**

Naš občinski odbor Rdečega križa je letos organiziral zbiralne akcije starega papirja. Podatkov za šesto, ki je bila oktobra, še ni, v prvih petih pa so se najbolj potrudili krajanji Rožne doline, saj so prispevali nekaj manj kot 28 ton starega papirja. Še vedno precej v primerjavi z drugimi, vendar kar polovico manj kot Rožnedolci, so oddali starega papirja v krajevni skupnosti Malči Belič – 14 ton. Nekaj manj kot 13 ton so zbrali v krajevni skupnosti Krim-Rudnik. Krajanji Kolezije se ne morejo ravno pohvaliti, saj so pred vrati pustili le 2.780 kilogramov

papirja, tudi v Trnovem je bilo slabo – 2.040 kilogramov, najmanj starega papirja pa so zbrali krajanji Vrhovec in Brda – v štirih akcijah le 1.120 kilogramov.

Letos bosta v naši občini še dve zbiralni akciji starega papirja, ki ju bo organiziral občinski odbor Rdečega križa in sicer novembra in decembra. V krajevnih skupnostih bo potekala po naslednjem vrstnem redu:

- KS Kolezija in Murgle, 11. decembra
 - Krim-Rudnik, Galjevica, Rudnik, Peruzzi, 14. decembra
 - Malči Belič, Stane Sever, 15. decembra
 - Milan Česnik, 16. decembra
 - Rožna dolina, 17. decembra
 - Trnovo, Zelene log, Rakova jelša, 11. novembra in 18. decembra
 - Vič-Tržaška, Kozarje, 12. novembra
 - Vrhovci, Brdo, 13. novembra
- Dobro so se letos odrezali tudi krvodajalci v naši občini, saj se je osmih krvodajalskih akcij udeležilo kar 1.100 delavcev in občanov. Zadnja letošnja krvodajalska akcija v naši občini bo 24. decembra